

Posudek na bakalářskou / magisterskou práci

školitelský posudek
 oponentský posudek

bakalářská práce
 magisterská práce

Autor: Viktor Šíma

Název práce: Městské sady, parky a lesy v Praze a Brně jako cenná stanoviště keříčkovitých epifytických lišejníků

Vedoucí práce: RNDr. Josef Halda, Ph.D.

Oponent: RNDr. David Svoboda, Ph.D.

Kritérium	zdůvodnění
Cíle a název práce	Cíle práce jsou jasně stanovené, název cílům odpovídá.
Vlastní přínos a náročnost	Autor svým vlastním výzkumem přispěl k poznání aktuálního stavu výskytu keříčkovitých epifytických lišejníků v Brně a srovnal své výsledky se svými dřívějšími zjištěními na území Prahy. Práce tak originálně a vhodně doplňuje různé jiné výzkumy mimo intravilány velkých měst.
Rešerše a zdroje	<p>Rešeršní část práce je poměrně obsáhlá, někdy až příliš obecná, což má za následek neúplnou syntézu předkládaných zjištění, obecných poznatků a jejich vztah k hlavnímu tématu práce. Např. soupis poznatků o využití zjištěných druhů v čínské i jiné medicíně není nejdůležitější částí práce a s tématem v podstatě nesouvisí. Této kapitole by prospělo větší zacílení na problematiku výskytu ve městech, popřípadě se více ponořit do bioindikace pomocí lišejníků jako takové, což mi zde mírně chybí.</p> <p>I když je literárních zdrojů velké množství (162 citovaných) a jsou citované veskrze správně a bez chyb, poznatky z nich a citace zůstávají často na povrchu či jsou přímo nepřesné. (příklady pro autora, není třeba číst na obhajobě: „Pokud lišejníky obsahují např. anthrachinon, tak ví, že u těchto stromů nemají moc velké šance na úspěch (nemožnost čerpat živiny ze stromu).“ str. 18, článek Paukov et al. (2022) svá zjištění takto nepodává, podobných zjednodušení a nepřesností lze nalézt více).</p> <p>Také v práci místy chybějí citace k některým tvrzením či metodám (např. k metodám IAP, LDV).</p>
Metody	Metodika práce je zvolena pravděpodobně vhodně, kamenem úrazu je její nedostatečné vysvětlení. Je shrnutá netypicky před rešeršní částí práce, má v podstatě dvě stránky se dvěma obrázky a čtenáři, nebo alespoň mně, není jasné, jak autor měřil např. zastínění – počítá se u kmene, na zemi mezi stromy, nebo ve 3 metrech někde v mase koruny? Není zde odkaz na nějaký zdroj. Pokud je metodika vysvětlena v bakalářské práci, na kterou autor odkazuje, tu jako

	<p>rukopis nemám k dispozici. Stejně tak mi není jasné, jak autor vybíral dřeviny (na str. 11 to není zjevné z textu ani obrázku – standardizoval nějak výběr na lokalitách pro možnost jejich srovnání? (druhy stromů, velikosti, náhodný výběr, velikosti lokalit aj.)?</p> <p>Jak je definována pokrývnost vegetace, množství mrtvého dřeva, jak se tyto veličiny na lokalitách měřily? Měří se jako mrtvé dřevo i vyskládaná hromada v mětském lese k odvezení? Znamená pokrývnost míru zakrytí terikolních společenstev korunami dřevin nebo pokrývnost značí pouze volné plochy mezi stromy pokryté bylinným patrem s odečtením např. cestiček?</p>
Výsledky, zpracování a prezentace dat	<p>Výsledky práce jsou relativně přehledně zpracované i za pomoci grafů a tabulek až na graf č. 6, který jsem ne zcela pochopil – není mi jasná veličina vynesena na ose Y, co zde vyjadřuje počet měření? Dále ke stejnému grafu – má smysl měřit zastínění v okolí větve s provazovkou nalezenou volně na louce (str. 41)? Jak „z kombinovaného grafu níže je zjevné, že... průměrně jsou větve a kmeny zastíněny v sadech a zahradách z 80,87 %“? To mi z grafu zjevné nepřijde.</p>
Diskuse a Závěr	<p>Vzhledem k nevelkému počtu zcela recentních prací, ze kterých by se dala vyčíst výskytová data o keříčkovitých lišejnících ve městech si myslím, že autor vyvinul velké úsilí, aby našel všechny relevantní zdroje k diskusi. Bohužel i zde se autor dopouští paušalizujících zjednodušení, například popisovat stav lišejníků v Severní Americe jako „poněkud horší“ ve chvíli, kdy mám studie z tak obrovského kontinentu jen z několika měst, je poněkud zavádějícím zobecněním (str. 47). Dále srovnání Prahy a Brna, kdy čtenář nezná kontext bakalářské práce, výběru lokalit v Praze a vůbec standardizaci procesu by nemělo autora vést k tvrzení o provazovkách „má navrch Brno, kde se podařilo nalézt stélky na 5 lokalitách, zatímco v Praze pouze na 4.“</p> <p>Celkově je ale vidět snaha se v diskusi pečlivě věnovat všem aspektům výsledků, což hodnotím velmi kladně.</p>
Literatura	<p>Literatura je pečlivě zpracována.</p>
Logika textu a formální úprava	<p>Formální úprava práce je dobrá, překlepů a pravopisných chyb je minimum (procenta píšeme s mezerou mezi číslovkou a procentem v českém jazyce!).</p> <p>Autor by si nicméně měl dát pozor na odlišení odborného textu od beletrie a vyhnout se příliš familiérním výrazům (hromady sněhu, lišejníky „to mají obtížné“, sob „si pochutnal“, „obecně se to s dusíkem nesmí přehánět“ aj.) dále si dát pozor na některé nepřesnosti („fluorovodíky“ (je jeden fluorovodík), používání zbytečných cizích termínů, když máme české tvary (frutikózní, evaporovat, ...). Ale to jsou jen detaily v jinak pěkně psaném a srozumitelném textu.</p>
Otázky	<p>Jak si autor vysvětluje, že dříve nejhojnějšího zástupce provazovek u nás, druh <i>Usnea hirta</i>, zaznamenal pouze jedinkrát na švestce? O čem ve vztahu k ekologickým nárokům druhu to může svědčit?</p>

	<p>V diskusi autor přikládá srovnání s ostatními městy, kde se zkoumal výskyt lišejníků, bohužel ale diskusi po výčtu počtu druhů, velikosti města a jeho rozlohy s nadmořskou výškou shrnuje jen lakonickým „bude se nejspíše jednat o vlivy dalších proměnných“. Které základní proměnné obecně kromě znečištění mají hlavní vliv na výskyt epifytických lišejníků?</p> <p>Jak autor rozlišoval provazovky <i>U. dasopoga</i> a <i>U. barbata</i>, <i>U. subfloridana</i>, pokud uvádí, že stélky měly často délku jen o něco delší než centimetr? V tabulce (str. 49) má uvedeno určení jako cf., nicméně v textu píše o použití chromatografie. Používal TLC u všech vzorků rodu <i>Usnea</i>?</p>
<p>Výsledné hodnocení</p>	<p>Výsledky DP považuji za přínosné. Práce splňuje požadavky kladené na diplomovou práci, proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji stupeň hodnocení velmi dobře.</p>

Datum: 21.05.2024

Podpis